

BERNSTEIN POLİNOMLARI İÇİN LIPSCHITZ SABİTLERİ

Mine AKTAŞ*

Özet

$f \in C[0,1]$, $\alpha, \beta \in \mathbb{R}^+$, $\alpha < \beta$ olmak üzere Bernstein polinomunun Stancu tipindeki genelleşmesi olan

$$B_n^{\alpha, \beta}(f; x) = \sum_{k=0}^n f\left(\frac{k+\alpha}{n+\beta}\right) \binom{n}{k} x^k (1-x)^{n-k}$$

polinomu ve iki değişkenli Bernstein polinomu olan

$$B_{n,r}(f; x_1, x_2) = \sum_{j=0}^n \sum_{q=j}^r \binom{n}{j} \binom{r}{q} (1-x_1)^{n-j} (1-x_2)^{r-q} x_1^j x_2^q f\left(\frac{j}{n}, \frac{q}{r}\right)$$

polinomunun Lipschitz sınıfına ait olduğu bulunur.

Anahtar Kelimeler : Lipschitz, sabit, Bernstein, polinom

LIPSCHITZ CONSTANT FOR THE BERNSTEIN POLYNOMIALS

Abstract

In this paper, we first find the polynomial which belongs to Lipschitz's class,

$$B_n^{\alpha, \beta}(f; x) = \sum_{k=0}^n f\left(\frac{k+\alpha}{n+\beta}\right) \binom{n}{k} x^k (1-x)^{n-k}$$

The above polynomial is a Stancu type generalization of Bernstein polynomial where

$$f \in C[0,1], \alpha, \beta \in \mathbb{R}^+, \alpha < \beta.$$

We also find the below polynomial which belongs to Lipschitz's class, that is a Bernstein polynomial with two variable.

$$B_{n,r}(f; x_1, x_2) = \sum_{j=0}^n \sum_{q=j}^r \binom{n}{j} \binom{r}{q} (1-x_1)^{n-j} (1-x_2)^{r-q} x_1^j x_2^q f\left(\frac{j}{n}, \frac{q}{r}\right)$$

Key Words: Lipschitz, constant, Bernstein, polynomial

* Yrd.Doç.Dr.Gazi Üniversitesi End. San. Eğt. Fak. Bilgisayar Eğitim Böl. Öğretim Üyesi

1. GIRİŞ

Bernstein polinomları ve onların çeşitli genelleşmelerine ait bir çok çalışmalar mevcuttur. (Bloom and Elliot, 1981 ve Stancu, 1967). Bloom, Elliot (1981) ve Brown, Elliot, Paget (1987) makalelerinde Lipschitz sınıfında olan fonksiyonların Bernstein polinomları için Lipschitz sabiti bulunmuştur.

Stancu (1969) de ise Bernstein polinomlarının düğüm noktaları α, β sabit sayılarına bağlı bir genelleşmesi verilmiştir. Bu makalede, Stancu (1969) da tanımlanmış polinomların Lipschitz sınıfına ait olduğu gösterilecektir ve ayrıca Brown, Elliot, Paget (1987) nin sonuçlarının iki değişkenli halde de geçerli olduğu gösterilecektir.

Belirliyor ki $f, [0,1]$ aralığında sürekli bir f fonksiyonunun Bernstein polinomu

$$B_n(f; x) = \sum_{k=0}^n f\left(\frac{k}{n}\right) \binom{n}{k} x^k (1-x)^{n-k} \quad (1)$$

ile tanımlıdır ve bu fonksiyon konveks ise $B_n(f)$ dizisi monoton azalandır, yani

$n = 2, 3, 4, \dots$ ve $\forall x \in [0,1]$ için

$$B_{n-1}(f; x) \geq B_n(f; x) \geq f(x) \quad (2)$$

dir (Davis 1963). Burada f fonksiyonunun konveksliği onun $[0,1]$ aralığındaki tüm ikinci ve üçüncü bölgemiz farklarının pozitif olması anlamındadır (Stancu (1967))

Bunun bir sonucu olarak $0 < \mu \leq 1$ olmak üzere $(-x^\mu)$ konveks olduğundan

$n = 1, 2, 3, \dots$ için

$$B_n(x^\mu; h) \leq h^\mu, \quad 0 \leq h \leq 1 \quad (3)$$

edilir.

Tanım 1. $x_1, x_2, y_1, y_2 \in [0,1]$ olmak üzere iki değişkenli f fonksiyonu için

$$|f(x_1, x_2) - f(y_1, y_2)| \leq A_1 |x_1 - y_1|^\mu + A_2 |x_2 - y_2|^\mu \quad (4)$$

olacak şekilde $A_1, A_2 \geq 0$ sabitleri varsa $f \in \text{Lip}_{A_1, A_2} \mu$ dir. Burada A_1, A_2 , f nin Lipschitz sabiti olarak bilinir (Brown, Elliot, Paget, 1981).

2. Bu çalışmamızda $f \in C[0,1]$, $\alpha, \beta \in \mathbb{R}^+$, $\alpha < \beta$ olmak üzere Bernstein polinomunun Stancu tipindeki genelleşmesi olan (Stancu, 1969))

$$B_n^{\alpha, \beta}(f; x) = \sum_{k=0}^n f\left(\frac{k+\alpha}{n+\beta}\right) \binom{n}{k} x^k (1-x)^{n-k}$$

polinomu için Lipschitz sınıfına ait olma problemini inceleyeceğiz. Daha sonra iki değişkenli Bernstein polinomu olan

$$B_{n,s}(f; x_1, x_2) = \sum_{j=0}^n \sum_{i=0}^s \binom{n}{j} \binom{s}{i} (1-x_1)^{n-j} (1-x_2)^{s-i} x_1^j x_2^i f\left(\frac{j}{n}, \frac{i}{s}\right)$$

aynı problemin çözümünü bulacağız.

Teorem 1. $f \in \text{Lip}_\mu$ ise $B_n^{\alpha, \beta}(f; x) \in \text{Lip}_\mu$ dir.

Ispat. $x_1, x_2 \in [0,1]$ ve $x_1 < x_2$ olsun. Bu durumda

$$\begin{aligned} B_n^{\alpha, \beta}(f; x_2) &= \sum_{j=0}^n \binom{n}{j} (1-x_2)^{n-j} f\left(\frac{j+\alpha}{n+\beta}\right) (x_1 + (x_2 - x_1))^j \\ &= \sum_{j=0}^n \binom{n}{j} (1-x_2)^{n-j} f\left(\frac{j+\alpha}{n+\beta}\right) \left[\sum_{k=0}^j \binom{j}{k} x_1^k (x_2 - x_1)^{j-k} \right] \\ &= \sum_{j=0}^n \sum_{k=0}^{j-\ell} \frac{n! x_1^k (x_2 - x_1)^{j-k} (1-x_2)^{n-j}}{k! (j-k)! (n-j)!} f\left(\frac{j+\alpha}{n+\beta}\right) \end{aligned}$$

dir. $k + \ell = j$ alırsak,

$$B_n^{\alpha, \beta}(f; x_2) = \sum_{k=0}^n \sum_{\ell=0}^{n-k} \frac{n! x_1^k (x_2 - x_1)^\ell (1-x_2)^{n-k-\ell}}{k! \ell! (n-k-\ell)!} f\left(\frac{k+\ell+\alpha}{n+\beta}\right) \quad (5)$$

ifadesi elde edilir. Benzer işlemler: $B_n^{\alpha, \beta}(f; x_1)$ için yaparsak

$$\begin{aligned} B_n^{\alpha, \beta}(f; x_1) &= \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} x_1^k f\left(\frac{k+\alpha}{n+\beta}\right) ((x_2 - x_1) + (1-x_2))^{n-k} \\ &= \sum_{k=0}^n \binom{n}{k} x_1^k f\left(\frac{k+\alpha}{n+\beta}\right) \left[\sum_{\ell=0}^{n-k} \binom{n-k}{\ell} (x_2 - x_1)^\ell (1-x_2)^{n-k-\ell} \right] \\ &= \sum_{k=0}^n \sum_{\ell=0}^{n-k} \frac{n! x_1^k (x_2 - x_1)^\ell (1-x_2)^{n-k-\ell}}{k! \ell! (n-k-\ell)!} f\left(\frac{k+\alpha}{n+\beta}\right) \quad (6) \end{aligned}$$

olduğunu görüyoruz. (5) den (6) yi çarptırsak

$$\begin{aligned} |B_n^{\alpha, \beta}(f; x_2) - B_n^{\alpha, \beta}(f; x_1)| &= \left| \sum_{k=0}^n \sum_{\ell=0}^{n-k} \frac{n! x_1^k (x_2 - x_1)^\ell (1-x_2)^{n-k-\ell}}{k! \ell! (n-k-\ell)!} \right. \\ &\quad \left. \left[f\left(\frac{k+\ell+\alpha}{n+\beta}\right) - f\left(\frac{k+\alpha}{n+\beta}\right) \right] \right| \end{aligned}$$

bulunur. (4) den

$$\begin{aligned} |B_n^{\alpha, \beta}(f; x_2) - B_n^{\alpha, \beta}(f; x_1)| &\leq A \sum_{k=0}^n \sum_{\ell=0}^{n-k} \frac{n! x_1^\ell (x_2 - x_1)^\ell (1-x_2)^{n-k-\ell}}{k! \ell! (n-k-\ell)!} \left(\frac{\ell}{n+\beta} \right)^\mu \\ &= A \sum_{\ell=0}^n \frac{(x_2 - x_1)^\ell n! \left(\frac{\ell}{n+\beta} \right)^\mu}{\ell! (n-\ell)!} \left[\sum_{k=0}^{n-\ell} \binom{n-\ell}{k} x_1^k (1-x_2)^{n-\ell-k} \right] \\ &= A \sum_{\ell=0}^n \binom{n}{\ell} (x_2 - x_1)^\ell \left(\frac{\ell}{n+\beta} \right)^\mu (x_1 + 1 - x_2)^{n-\ell} \\ &\leq A \sum_{\ell=0}^n \binom{n}{\ell} (x_2 - x_1)^\ell \left(\frac{\ell + \alpha}{n+\beta} \right)^\mu (x_1 + 1 - x_2)^{n-\ell} \\ &= A B_n^{\alpha, \beta}(x^\mu; x_2 - x_1) \end{aligned}$$

buluruz. (3) den

$$|B_n^{\alpha, \beta}(f; x_2) - B_n^{\alpha, \beta}(f; x_1)| \leq A (x_2 - x_1)^\mu$$

çıkar. Bu ise $B_n^{\alpha, \beta} \in \text{Lip}_A \mu$ olduğunu ispatlar.

Theorem 2. $n, s > 1$ doğal sayılar olmak üzere

$$B_{n,r}(f; x_1, x_2) = \sum_{j=0}^n \sum_{q=0}^r \binom{n}{j} \binom{r}{q} (1-x_1)^{n-j} (1-x_2)^{r-q} x_1^j x_2^q f\left(\frac{j}{n}, \frac{q}{r}\right)$$

olsun. Bu durumda $f \in \text{Lip}_{A_1, A_2} \mu$ ise $B_{n,r}(f) \in \text{Lip}_A \mu$ d.r.

İspat. $x_1, x_2, y_1, y_2 \in [0, 1]$ olsun. O zaman

$$\begin{aligned} B_{n,r}(f; x_1, x_2) &= \sum_{j=0}^n \sum_{q=0}^r \binom{n}{j} \binom{r}{q} (1-x_1)^{n-j} (1-x_2)^{r-q} f\left(\frac{j}{n}, \frac{q}{r}\right) \\ &\quad (y_1 + (x_1 - y_1))^j (y_2 + (x_2 - y_2))^q \\ &= \sum_{j=0}^n \sum_{q=0}^r \binom{n}{j} \binom{r}{q} (1-x_1)^{n-j} (1-x_2)^{r-q} f\left(\frac{j}{n}, \frac{q}{r}\right) \\ &\quad \left\{ \sum_{k=0}^j \binom{j}{k} y_1^k (x_1 - y_1)^{j-k} \right\} \left\{ \sum_{d=0}^q \binom{q}{d} y_2^d (x_2 - y_2)^{q-d} \right\} \\ &= \sum_{i=0}^n \sum_{k=0}^r \binom{n}{j} \binom{j}{k} (1-x_1)^{n-j} y_1^k (x_1 - y_1)^{j-k} \end{aligned}$$

$$\sum_{q=0}^r \sum_{d=0}^q \binom{r}{q} \binom{q}{d} (1-x_2)^{r-q} y_2^d (x_2 - y_2)^{q-d} f\left(\frac{j}{n}, \frac{q}{r}\right)$$

ifadesi elde edilir. $k + \ell = j$ ve $d + p = q$ alarak toplamı yeniden düzenlersek,

$$\begin{aligned} B_{n,r}(f; x_1, x_2) &= \sum_{k=0}^n \sum_{l=0}^{n-k} \frac{n!}{k! l! (n-k-l)!} y_1^k (x_1 - y_1)^l (1-x_1)^{n-k-l} \\ &= \sum_{d=0}^r \sum_{p=0}^{r-d} \frac{r!}{d! p! (r-d-p)!} y_2^d (x_2 - y_2)^p (1-x_2)^{r-d-p} f\left(\frac{k+1}{n}, \frac{d+p}{r}\right) \quad (7) \end{aligned}$$

bulunur. Benzer işlemleri $B_{n,r}(f, y_1, y_2)$ için yapalım.

$$\begin{aligned} B_{n,r}(f, y_1, y_2) &= \sum_{s=0}^n \sum_{d=0}^r \binom{n}{s} \binom{r}{d} y_1^s y_2^d f\left(\frac{s}{n}, \frac{d}{r}\right) \\ &\quad ((x_1 - y_1) + (1-x_1))^{n-s} ((x_2 - y_2) + (1-x_2))^{r-d} \\ &= \sum_{k=0}^n \sum_{d=0}^r \binom{n}{s} \binom{r}{d} y_1^s y_2^d f\left(\frac{k}{n}, \frac{d}{r}\right) \left\{ \sum_{l=0}^{n-k} \binom{n-k}{l} (x_1 - y_1)^l (1-x_1)^{n-k-l} \right\} \\ &\quad \left\{ \sum_{p=0}^{r-d} \binom{r-d}{p} (x_2 - y_2)^p (1-x_2)^{r-d-p} \right\} \\ B_{n,r}(f, y_1, y_2) &= \sum_{k=0}^n \sum_{l=0}^{n-k} \frac{n!}{k! l! (n-k-l)!} y_1^k (x_1 - y_1)^l (1-x_1)^{n-k-l} \\ &\quad \sum_{d=0}^r \sum_{p=0}^{r-d} \frac{r!}{d! p! (r-d-p)!} y_2^d (x_2 - y_2)^p (1-x_2)^{r-d-p} f\left(\frac{k}{n}, \frac{d}{r}\right) \quad (8) \end{aligned}$$

(7) den (8)'i çıkartırsak

$$|B_{n,r}(f; x_1, x_2) - B_{n,r}(f; y_1, y_2)| \leq \sum_{k=0}^n \sum_{l=0}^{n-k} \sum_{d=0}^r \sum_{p=0}^{r-d} \frac{n!}{k! l! (n-k-l)! d! p! (r-d-p)!}$$

$$y_1^k (x_1 - y_1)^l (1-x_1)^{n-k-l} y_2^d (x_2 - y_2)^p (1-x_2)^{r-d-p} \left(f\left(\frac{k+1}{n}, \frac{d+p}{r}\right) - f\left(\frac{k}{n}, \frac{d}{r}\right) \right)$$

bulunur. (4) den

$$|B_{n,r}(f; x_1, x_2) - B_{n,r}(f; y_1, y_2)| \leq \sum_{k=0}^n \sum_{l=0}^{n-k} \sum_{d=0}^r \sum_{p=0}^{r-d} \frac{n!}{k! l! (n-k-l)! d! p! (r-d-p)!}$$

$$y_1^k(x_1 - y_1)^l(1 - x_1)^{n-k-l} y_2^d(x_2 - y_2)^m(1 - x_2)^{r-d-m} \left[A_1 \left(\frac{\ell}{n} \right)^\mu + A_2 \left(\frac{p}{r} \right)^\mu \right]$$

elde edilir.

Böylece

$$|B_{n,r}(f; x_1, x_2) - B_{n,r}(f; y_1, y_2)| \leq$$

$$A_1 \left\{ \sum_{\ell=0}^n \binom{n}{\ell} (x_1 - y_1)^\ell \left[\sum_{k=0}^{n-\ell} \binom{n-\ell}{k} y_1^k (1 - x_1)^{n-\ell-k} \right] \right.$$

$$\left. \sum_{p=0}^r \binom{r}{p} (x_2 - y_2)^p \left[\sum_{d=0}^{r-p} \binom{r-d}{p} y_2^d (1 - x_2)^{r-d-p} \right] \left(\frac{p}{n} \right)^\mu \right\}$$

$$+ A_2 \left\{ \sum_{\ell=0}^n \binom{n}{\ell} (x_1 - y_1)^\ell \left[\sum_{k=0}^{n-\ell} \binom{n-\ell}{k} y_1^k (1 - x_1)^{n-\ell-k} \right] \right.$$

$$\left. \sum_{p=0}^r \binom{r}{p} (x_2 - y_2)^p \left[\sum_{d=0}^{r-p} \binom{r-d}{p} y_2^d (1 - x_2)^{r-p-d} \right] \left(\frac{p}{r} \right)^\mu \right\}$$

$$= A_1 \left\{ \sum_{\ell=0}^n \binom{n}{\ell} (x_1 - y_1)^\ell (y_1 + 1 - x_1)^{n-\ell} \right.$$

$$\left. \sum_{p=0}^r \binom{r}{p} (x_2 - y_2)^p (y_2 + 1 - x_2)^{r-p} \left(\frac{\ell}{n} \right)^\mu \right\}$$

$$+ A_2 \sum_{\ell=0}^n \binom{n}{\ell} (x_1 - y_1)^\ell (y_1 + 1 - x_1)^{n-\ell}$$

$$\left. \sum_{p=0}^r \binom{r}{p} (x_2 - y_2)^p (y_2 + 1 - x_2)^{r-p} \left(\frac{p}{r} \right)^\mu \right\}$$

elde edilir. Buradan

$$|B_{n,r}(f; x_1, x_2) - B_{n,r}(f; y_1, y_2)| \leq A_1 B_r(1, x_2 - y_2) B_n(x^\mu; x_1 - y_1) +$$

$$+ A_2 B_n(1, x_1 - y_1) B_r(x^\mu; x_2 - y_2)$$

çıkar. (3) den ve

$$B_r(1, x_2 - y_2) = B_n(x^\mu; x_1 - y_1) = 1$$

olduğundan

$$|B_{n,r}(f; x_1, x_2) - B_{n,r}(f; y_1, y_2)| \leq A_1 (x_1 - y_1)^\mu + A_2 (x_2 - y_2)^\mu$$

bulunur.

KAYNAKLAR

- Bloom, W.R. and Elliott, D., "Modulus of continuity of remainder in the approximation of Lipschitz functions", *J. Approx. Theory* 31, 59-66, 1981.
- Brown, B.M., Elliott, D. and Paget, D.F., "Lipschitz Constants for the Bernstein Polynomials of a Lipschitz Continuous Functions", *Journal of Approximation Theory* 49, 196-199, 1987.
- Davis, P.J., "Interpolation and Approximation", *Blaisdell, waltham, Mass*, 1963.
- Lorentz, G.G., "Bernstein Polynomials", *Math. Expo. No. 8*, Univ. of Toronto Press, Toronto, 1953.
- Stancu D.D., "Asupra unei generalizări a polinomelor lui Bernstein", *Studia Univ. Baselor Boljeu*, 2, 31-45, 1969.
- Stancu D.D., "On the Monotony of the Sequence Formed by the First Order Derivatives of the Bernstein Polynomials?", *Math. Zeitschr*, 98, 46-51, 1967.